

Boris A. Novak

Oče

Dokler so starši živi, se s telesom
postavijo med smrt in nas, otroke:
usodo zremo kakor skoz zaveso.

Bolele so me tvoje suhe roke,
ko si umrl, o moj edini oče:
še tvoje, a že tuje, pregloboke,

so padle, kamor meni ni mogoče,
v zrak, a čisto blizu, sem, k izviru
solzá, kjer padam na obraz in jočem.

V tistem strašnem, vélikem večeru,
ko smo umivali usahlo truplo,
da bi vrnili lep nemir vsemirju,

sem nase vzel, kristalno jasno in osuplo,
svojo človeško smrt: odslej sem oče
jaz, jaz sem gola rana, ki brezupno

ščiti otroka pred udarci toče
z edino smrtjo lastnega telesa,
ki raste iz spomina v bodoče

in poje, ritem plesa, sneg slovesa.
Na ono stran letim z zakonom jate
selivk, in jočem, ko se vračam nate,

moj oče.
(ob triletnici smrti, 30. decembra 1994)

Priznanje

Kdo sem jaz?

Popotnik. Od vsèga, kar ljubim, potujem stran, daleč, na konec sveta, nedogledno obzorje, kjer varno samujem: na tujem. To moje srce je na smrt radovedno. A nič več ni tu. Vse je zbrisano. Tu je samo vrtoiglava praznina: za vedno zamrznjeni ljubi obrazi in toča spominskih dotikov, boleče navzoča.

Kdo sem jaz? Morilec.
Ravnam sistematično, kruto dosledno.
Iz nerazumljive, a nótranje nuje.
Bežim od vsegà, kar je znano in redno.
Nato me tujina do vrha zasuje.
Od rojstnega kraja imam le besedno bogastvo, ta nož, ki z njim režem najhuje.
Zdaj pišem sramotno, osamljeno pismo vsem vam, ki vas ljubim in ubijam, da nismo.

Kdo sem jaz? Morilec. Ubijam z odsotnostjo.

Pismo

Skrivnostno bolj pogosto mislim nate,
ki vate ne verjamem. A edino
pred tabo se upogne v tišino
moje koleno, trgajoč zaplate
besed in krvaveč kot v otroštvu.
Ti si doma v skrušenem uboštvu
vseh rok, ki se na smrt bojijo ran.
Povej mi, Jezus, je zelo bolelo?
Blisk bolečine strga noč in dlan.
A brez rane nič ne ostane celo.

Ti, ki te ni, me spremljaš kot mehkoča,
strah prve zgodbe, sinji sneg, ki veje
iz sanj, odvržen meč na dnu studenca.
Z lučjo zasenčiš rahlo zemljo groba,
kjer me dušijo zimzelene veje.
Sam sem. Ne morem prestopiti žeje,
ki večno loči najina vretenca,
in vendar si mi blizu kakor senca.
Povej mi, Jezus, je zelo bolelo?
Kar je in ni, boli. Neznosno belo.

Ti veš, kako je biti le za mnoge.
Nič zase. Gledati na hribu mater,
ki joka, ki odhajaš. Ti si zmogel.
Ti, ki te ni. Zato zdaj mislim nate.
Jaz ne zdržim. Človeška bodi mera
za mojo dlan, od jutra do večera.
Ker dlan je pismo. Za dotik. Otroke.
Povej mi, Jezus, je zelo bolelo?
Če bi takrat bil tam, bi vzel v roke
tvojo krvavo dlan. Dobro bi ti delo.

Meje

To isto polno luno gledava... obzorja
daleč, predaleč drug od drugega. Med nama
se pno gorovja. Mehka mahovnata skorja
zarašča najine stopinje. Čisto sama

si prečkala vse meje in prišla na tuje,
v domovino mojih rok. Nevarno sam
se plazim mimo varuhov mejá: potujem
na severozahod, kjer me je bridko sram

škripanja duše sredi gladkih, strašnih sten.
Stojim pred njimi, temni moški z jugovzhoda,
sumljivega imena, drhteč, gol kot plen.
Ne morem pobegniti. Meja je usoda.

Zdaj veš: čeprav prestopiš mejo, je ne zbrišeš.
Še višja bo krojila tvoj korak, kot dvom.
Zemljevid ni privid. Zato govôri tiše.
Onstran vseh mejá so tvoje ustnice moj dom.

Alba

Izven dosega rok zaspane zore,
v razmetani postelji polmraka,
boječ se jutra, ki bo z bele gore
prišlo med naju z mečem, ki ne čaka,

leživa, drug od drugega še topla,
in se slabo pretvarjava, da spiva,
medtem ko moja dlan, vse bolj zasopla,
še hoče zadržati voljnost tkiva,

ki se topi pod zvezdami dotika.
Vsak hip te bo posrkala daljava.
Ostala mi bo tvoja skrita slika.

Na moji rami tvoja topla glava
leži vso dolgo, vso prekratko noč.
In skrivam solze, čudežno nemoč.